

Predmet: *Srebrenica II*

Viši sud u Beogradu – Odeljenje za ratne zločine

Broj predmeta: K. Po2 9/21

Krivično delo: ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SRJ

Optuženi: Milenko Živanović

JTRZ: Vasilije Seratlić

Banilac okrivljenog: advokat Dušanka Jovanović Šunjara

Sudsko veće: sudija Mirjana Ilić, predsednica veća

sudija Zorana Trajković, član veća

sudija Bojan Mišić, član veća

Glavni pretres: 04. 04. 2025.

Na današnjem glavnom pretresu je kao svedok odbrane ispitan Lazar Aćamović, po zanimanju pukovnik u penziji, koji je u vreme događaja bio pomoćnik komandant za pozadinu Drinskog korpusa.

Ispitivanje svedoka Lazara Aćamovića:

Pre početka ispitivanja svedoka predsednica veća, sutkinja Mirjana Ilić, navela je okvire u kojima svedok treba da se izjasni, odnosno da svoje slobodno izlaganje usmeri na svoja saznanja ko je bio komandant Drinskog korpusa u periodu od 15. juna 1995. godine do 13. jula 1995. godine, zatim od koga je dobio naređenje 12. jula 1995. godine da ide u Bratunac, te da iznese svoje znanje o materijalnim listovima.

Svedok je izneo da je u vreme predmetnog događaja bio pomoćnik komandanta za pozadinu Drinskog korpusa. Naveo je da je od 15. juna 1995. godine komandant Drinskog korpusa bio (Radislav) Krstić, a da je do 15. juna 1995. godine komandant bio general Živanović. Izjavio je da od 15. juna 1995. godine od generala Živanovića nije dobijao nikakva naređenja, te da ga je od tada na sastanke zvao Krstić, koji mu je i rekao da ide u Bratunac. Svedok je naveo da mu niko nije rekao da je Živanovića na mestu komoandanta Drinskog korpusa zamenio Krstić, već da je svedok pretpostavljao da je zamenjen, jer ga je Krstić zvao na sastanke i izdavao mu naređenja. Naveo je da ga je Krstić 12. jula 1995. godine pozvao da dođe u Bratunac. Objašnjavajući svoja zaduženja na mestu zamenika komandanta za pozadinu, naveo je da pozadina u svom sastavu ima službe, te da je on koordinisao rad tih službi. Naveo je da se u okviru svojih redovnih poslova bavio između ostalog obezbeđenjem goriva, hrane, opreme, municije, te da same službe utvrđuju koje su potrebe na osnovu kojih šalju zahteve pretpostavljenoj komandi, odnosno pozadini glavnog štava VRS, na čijem čelu je tada bio general (Đorđe) Đukić. Objasnio je da im pretpostavljena komanda na osnovu zahteva šalje ono što ima na raspolaganju, ukoliko nema, onda čekaju. Svedok je naveo da komandant korpusa ne mora ni da zna koje su potrebe, jer je to u odgovornosti pozadinskih službi da se stara o potrebama, te da komandant ne mora da zna „da li su se obratili glavnom štabu i šta su tražili“. Dana 12. jula 1995. godine primio je naređenje da ode u Bratunac da pomogne oko prijema goriva za prevoz civila koje je dobijeno od UNPROFOR-a. Svedok nije znao da li je postojalo naređenje komandanta za trebovanje goriva, naveo je da zna da je gorivo dobijeno od UNPROFOR-a.

U vezi sa materijalnim listovima naveo je da su to interni dokumenti koje sastavlja referent po nalogu pomoćnika za pozadinu, da se materijalni listovi sastavljaju kada za nečim postoji potreba, te da idu prema licu koje treba da isporuči ono što je njima traženo. Svedok je naveo da mu nije poznato kako je došlo do toga da UNPROFOR daje gorivo za prevoz civila, da je to „dogovoreno na višem nivou“ i da ne zna ko je učestvovao u pregovorima. Izneo je da nisu trebali više goriva, osim onog koji je UNPROFOR obezbedio. Naveo je da kada je došao u Bratunac, da je gorivo isporučeno u fabriku Vihor u Bratuncu, odakle je gorivo direktno točeno autobusima koji su prevozili civile. Nije mu poznato da li je fabrika bila u obavezi da snabdeva vojsku gorivom. O odnosu Živanovića i Krstića naveo je da nije bio prisutan ni na jednom njihovom sastanku, pa više nije moga da kaže. Svedok je objasnio da po njegovom saznanju nije bilo potrebe da general Živanović zahteva dodatno gorivo. U vezi sa „preseljenjem“ civila naveo je da je to „na višem nivou dogovoreno“, te da misli da su Muslimani imali svoje predstavnike na tim dogovorima.

Na pitanja branioca svedok je odgovorio da nema saznanja da je u pozadinskoj komandi nastao neki dokument 12. jula 1995. godine (koji se odnosi na gorivo). Svedoku je predložen materijalni list sa oznakom 21/6-686 od 12. jula 1995. godine, za koji je svedok naveo da je to zahtev za gorivo, da vidi da ga je potpisao general Živanović. Objasnio je da je ovo tehnički, a ne naredbodavni dokument, te da prvi put vidi da tu vrstu dokumenta potpisuje komandant. Svedok je objasnio da ovu vrstu dokumenata treba da potpiše pomoćnik za pozadinu, u ovom slučaju on, ali nije mogao da objasni zašto je u ovom slučaju general Živanović potpisao taj dokument. Naveo je da se iz dokumenta vidi da je traženo gorivo, ali je naglasio da gorivo nije trebano, jer „nije bilo potrebe za tim“. Iz predloženog dokumenta svedok je naveo da „vidi“ da je upućeno glavnom štabu, a „na znanje“ isturenom komandnom mestu u Pribićevcu, gde je bio Krstić. Svedok pretpostavlja da je Krstić tražio i da je za gorivo zvao tehničku službu u isturenom odeljenju, gde je bio major Bašević. Naveo je da se iz dokumenta vidi da se za gorivo obraća glavnom štabu, te da ne zna zašto je bila obaveza da se obavesti istureno komandno mesto. Na pitanje branioca svedok je naveo da ne isključuje mogućnost da je dokument sačinjen naknadno, te da on nikada nije antidatirao dokumente, ali takvu mogućnost ne isključuje. Objasnio je da su materijalni listovi interni dokumenti, da se nigde ne iznose i pravdaju, te da nisu vezani za dopis, za „molbu za gorivo“.

Na pitanja tužioca za ratne zločine, na predloženom dokumentu (21/6-686) naveo je da dokument ranije nije video, da ne vidi da li je isti stigao organu kojem je upućen. Na intervenciju tužioca svedok je naveo da na dokumentu piše „primljeno 13. jula“, ali da ne prepoznaje potpis lica koje je prijem potpisalo, ali je takođe naveo da u jednoj od kolona treba da stoji „predato“ a da to što je prazna znači da gorivo nije predato. U vezi sa predloženim dokumentom 22/226 od 12. jula 1995. godine svedok navodi da vidi da se kao izdavalac potpisuje Živanović, da pretpostavlja da ga je sastavio načelnik saobraćajne službe i naglašava da je materijalni list trebalo da potpiše on kao pomoćnik komandanta za pozadinu, a ne general, te da general tu vrstu dokumenata nikada nije potpisivao. Na pitanje tužioca svedok navodi da štambilj verovatno znači da je dokument poslat, ali mu nije poznato da li su isti mogli da se šalju i bez štambilja. Svedok zatim navodi da ne zna koliko su buseva i minibuseva brigade u sastavu Drinskog korpusa imale i objašnjava da u slučaju potrebe za ovim prevoznim sredstvima brigade upućuju zahtev komandi za pozadinu, pa onda „mi tražimo dalje“. Svedok dalje objašnjava da je načelnik štaba „najčešće zamenik komandanta“ i da on (načelnik štaba) može da donosi odluke i samostalno, ali da iste moraju biti u skladu sa glavnom naredbom komandanta.

Nakon tužioca svedoku je pitanja postavio i optuženi Živanović. Optuženi je svoje obraćanje započeo molbom da se svedok „od strane tužioca ne maltretira“ nakon čega je nastavio sa izlaganjem da je svedok „lepo“ rekao da je njegov komandant posle 15. juna 1995. godine bio Krstić. Ovu vrstu obraćanja je predsednica veća prekinula, te rekla okrivljenom da svedoku postavi pitanja, ukoliko ih ima, nakon čega optuženi navodi da ima „vrlo bitno“ pitanje za svedoka: „29. juna nakon dolaska Karadžića u Vlasenicu ko vas je pozvao da primite naređenje od njega, ja ili Krstić?“. Svedok je odgovorio da ga je pozvao Krstić.

Na pitanje branioca okrivljenog, svedok je naveo da mu Krstić nikada nije rekao da je od generala Živanovića (Krstić) dobio pismeno ili usmeno naređenje. Na pitanje tužioca svedok je objasnio da Krstić nije bio u obavezi da svedoka obavesti da svoje naređenje daje na osnovu naređenja koje je dobio od Živanovića. Svedok je zatim dodao da je on smatrao da je komandant (Drinskog) korpusa bio Krstić. Ovim je ispitivanje svedoka završeno.

U nastavku glavnog pretresa branilac okrivljenog, advokatkinja Jovanović-Šunjara precizirala je da iz drugostepene presude MKSJ-a u predmetu *Vujadin Popović i drugi* treba izvršiti uvid u dispozitiv odluke kojom se potvrđuje prvostepena odluka str. 745-748, nakon čega je izvršen uvid u ovaj deo presude.

Sud je zatim doneo odluku da se izvrši uvid u sledeće dokumente:

- Rezolucija saveta bezbednosti UN-a 824 od 6. maja 1993. godine;
- Sporazum o demilitarizaciji Srebrenice i Žepe sklopljen između generala Ratka Mladića i Sefera Halilovića u prisustvu general majora Filipa Moriona;
- Naredba povodom prekida neprijateljstva sa Muslimanima;
- Sporazum o postignutom prekidu neprijateljstva od 3. decembra 1994. godine;
- Naređenje MUP-a od 10. jula 1995. godine.

Na izvedene dokaze stranke nisu imale primedbe, niti predloge za izvođenje dopunskih dokaza, čime je dokazni postupak završen. Na sledećem ročištu za glavni pretres planirano je iznošenje završnih reči.

Sledeći glavni pretres zakazan je za 17. april 2025. godine u 10 časova.